

VIL DU DELTA I FORSKNINGSPROSJEKTET

«Foreldreveiledning for flyktningfamilier»?

Dette er et spørsmål til deg som forelder om å delta i et forskningsprosjekt hvor formålet er å undersøke foreldreveiledning for familier med flyktningbakgrunn i Norge. I dette skrevet gir vi deg informasjon om målene for prosjektet og hva deltakelse vil innebære for deg.

FORMÅL

Formålet med studien er å evaluere effekten av foreldreveiledningsprogrammene De Utrolige Årene (DUÅ) og International Child Development Program (ICDP) for familier med flyktningbakgrunn, og effekten av et tilbakemeldingssystem for bruk i tjenestene som jobber med flyktninger.

I introduksjonsprogrammet for flyktninger skal det blant annet gis foreldreveiledning. Vi ønsker med denne studien å få økt kunnskap om hvordan foreldreveiledningsprogrammene De Utrolige Årene og International Child Development Program fungerer for foreldre og barn med flyktningbakgrunn, og hvordan det oppleves å delta i et slikt foreldreveiledningsprogram. Studiens hovedmål er å undersøke om foreldreveiledningsprogrammene bidrar til å støtte positivt samspill og redusere negativ foreldreomsorg. Erfaringene og refleksjonene til foreldre, barn og gruppeledere vil også bli undersøkt.

HVEM ER ANSVARLIG FOR FORSKNINGSPROSJEKTET?

Regionalt kunnskapssenter for barn og unge Nord ved UiT - Norges arktiske universitet er ansvarlig for prosjektet. Prosjektet er et samarbeid med Regionalt kunnskapssenter for barn og unge Midt-Norge ved NTNU: Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, Regionalt kunnskapssenter for barn og unge Vest ved NORCE - Norwegian Research Center AS, Regionssenter for barn og unges psykiske helse Øst og Sør og Spisskompetansemiljø for foreldrestøtte og forebygging (SKM).

I tillegg samarbeider vi med Integrasjons- og mangfoldsdirektoratet og flyktningetjenestene i kommunene som deltar i prosjektet.

HVORFOR FÅR DU SPØRSMÅL OM Å DELTA?

Du blir spurt om å delta i studien fordi din kommune har sagt ja til å delta i forskningsprosjektet. Familier med flyktningstatus som har bosatt seg i kommunen i løpet av de siste ni årene inviteres til å delta. I alt ønsker vi 352 deltakende familier med barn i alderen 6 – 12 år.

HVA INNEBÆRER DET FOR DEG Å DELTA?

Som deltaker i prosjektet vil du delta i foreldreveiledningsprogrammet De Utrolige Årene (DUÅ) eller International Child Development Program (ICDP). Fordelingen mellom de som skal delta i de ulike programmene vil skje ved loddrekning. I noen av foreldreveiledningsgruppene skal vi teste et tilbakemeldingssystem (MFS) om hvordan foreldreveiledningen oppleves. I disse gruppene blir deltakerne bedt om å besvare noen spørsmål hver uke. Svarene vil også bli tilgjengelig for gruppelederne som gjennomfører foreldreveiledningen.

Deltakelse i studien innebærer at du fyller ut spørreskjemaundersøkelser. Vi ønsker også at du gir tillatelse til at vi kontakter ditt barns kontaktlærer og ber om svar på spørsmål relatert til ditt barns atferd på skolen.

I studien skal vi også intervju et utvalg av foreldre, barn og gruppeledere. Derfor ber vi om ditt samtykke til å delta på intervju. Vi ønsker også at du samtykker til at ditt barn får delta på intervju. Barna vil bli bedt om å oppgi eget muntlig samtykke på intervjuet.

Som en fast del av De Utrolige Årene konseptet filmes alle gruppemøtene. I denne studien vil forskere, gruppelederne selv og deres veiledere se opptakene. Derfor ber vi om at du som deltaker i gruppen samtykker til at gruppemøtene filmes.

Under kan du lese mer detaljerte beskrivelser av de ulike ting vi ber om samtykke til.

FORELDREVEILEDNING

De Utrolige Årene (DUÅ) og International Child Development Program (ICDP) er foreldreveiledningskurs hvor foreldre styrkes i å samarbeide med barnet sitt og sette klare, men positive grenser. I grupper jobber foreldrene med å fremme deres relasjon med sine barn.

DUÅ fokuserer på ulike verktøy som hjelper foreldre til å ha et positivt fokus ved å gi mest mulig oppmerksomhet til positiv oppførsel hos barna og minst mulig fokus på negative handlinger. Å ha et positivt oppmerksomhetsfokus bidrar til gode relasjoner og trygg tilknytning til sine nærmeste. Opplæringen foregår i grupper hvor foreldre og gruppeledere møtes og gjennomgår ulike temaer med utgangspunkt i hverdagslige situasjoner og utfordringer. Eksempler på temaene i programmet er lek og alenetid, ros, å løse problemer i fellesskap, og positiv oppmerksomhet. Det er en praktisk opplæring hvor gruppeledere og foreldre i fellesskap reflekterer og diskuterer foreldrenes egne mål for sitt barn og sin familie. I opplæringen brukes videovignetter og praktiske øvelser som utgangspunkt for diskusjon og refleksjon. Gruppelederne snakker norsk, men det vil være tolk til stede som oversetter. I en gruppe kan det godt være foreldre som snakker ulike språk og derfor også flere tolker. Alle tolkene underskriver en taushetserklæring.

International Child Development Program (ICDP) er et helsefremmende og forebyggende program som har som mål å styrke omsorgen og oppveksten for barn og unge. ICDP er utviklet i Norge og retter seg mot foreldre og andre omsorgsgivere. Programmet ønsker å støtte og styrke foreldre i deres omsorgsrolle, og bygge bro mellom foreldrenes tradisjonelle omsorgsverdier og de verdiene de møter i det norske samfunnet. ICDP legger vekt på hvordan foreldre og omsorgsgivere ser på barnet, og ønsker å bidra til å fremme den positive oppfatningen av, og holdningen til barnet. Programmet bygger på åtte tema for godt samspill, med enkle hjelpemidler for å øke bevisstheten på hvor viktig samspillet mellom foreldre og barn er. De åtte temaene har fokus på emosjoner, mening og kognitiv utvikling, og regulering. ICDP kan noen steder tilby grupper på deltakernes morsmål for eksempel hvis en av veilederne selv er minoritetsspråklig eller ved bruk av tolk. Fra uke til uke skal du prøve ut oppgaver hjemme som er knyttet til de temaene dere jobber med i gruppen. Det er barnevakt tilgjengelig når gruppen pågår og det serveres noe å spise til deg og barnet ditt.

TILBAKEMELDINGSSYSTEM

Som en del av studien skal vi undersøke om et tilbakemeldingssystem kan gjøre det enklere for gruppelederne å tilpasse foreldreveiledningen til foreldres behov. Spørsmålene handler om din opplevelse med foreldreveiledningen.

I gruppene som skal prøve ut tilbakemeldingssystemet skal foreldrene ukentlig svare på syv spørsmål i en app. Appen kan lastes ned på alle typer smarttelefon. Svarene sendes til gruppelederne som får oversikt over den enkelte og gruppens utvikling og behov for støtte. Dine svar vil også brukes i forskningsøyemed.

UNDERSØKELSE VIA SPØRRESKJEMA

Hvis du velger å delta i prosjektet, innebærer det at du fyller ut et spørreskjema fire ganger i løpet av studien: før foreldreveiledningen begynner, mens den pågår, rett etter den er avsluttet og igjen ett år etter deltagelse i veiledningen. Spørsmålene handler om deg, hvor du kommer fra, din arbeidssituasjon, din psykiske helse, hvordan du oppdrar barnet ditt, hvordan du håndterer dårlig oppførsel fra barnet ditt, samt ditt barns måte å opptre på. Det kan oppleves følsomt for deg å svare på noen av disse spørsmålene.

Spørreskjemaet utfylles elektronisk ved at du får tilsendt en lenke på SMS eller e-post. Det tar ca. 60 minutter å fylle ut skjemaet. Som takk for den tiden du bruker betaler vi 200 kr i form av et gavekort når du har avsluttet tredje (etter gruppene er ferdig) og fjerde (ett år etter gruppene er ferdig) datainnsamling. (NB: En datainnsamling kan involvere flere spørreskjemaer å svare på.)

Vi vil også be barnets kontaktlærer om å gi noen opplysninger om barnet ditt i et spørreskjema. Spørsmålene handler om lærerens oppfatning av ditt barns handlingsmønster og ferdigheter.

INTERVJU

For å få innsikt i foreldre og barns erfaringer og refleksjoner, skal vi intervju 40 foreldre og 40 barn. Foreldre vil bli spurt om erfaringer med det å delta i foreldreveiledning og om å være flyktning og ny i Norge. Barna vil bli spurt om deres opplevelse av å komme til et nytt land, hva dere gjør i lag som familie og hvordan du / dere oppdrar barnet. Du kan be om å få se spørsmålene vi vil stille barnet ditt i forkant av intervjuet. Intervjuene gjennomføres ved hjelp av tolk, og i omgivelser som oppleves trygge og gode for det enkelte barn og voksne. Intervjuet med deg og ditt barn vil bli tatt opp på lyd.

Foreldre eller andre voksne som for eksempel lærer kan gjerne være til stede når barnet blir intervjuet hvis det er ønskelig.

VIDEODATA

Vi ønsker tilgang til videoopptak av foreldreveiledningen for å se på de ulike gruppedynamikkene i foreldregruppene. Vi skal også se på betydningen av å bruke tolk i veiledningen.

DET ER FRIVILLIG Å DELTA

Selv om familieveiledning er en obligatorisk del av introduksjonsprogrammet, er det er frivillig for deg å delta i forskningsprosjektet (undersøkelse via spørreskjema, intervju og/eller video). Hvis du velger å delta i forskningsprosjektet, kan du når som helst trekke ditt samtykke tilbake, uten å oppgi noen grunn.

Dersom du trekker deg fra prosjektet, kan du kreve å få slettet innsamlede opplysninger, med mindre opplysningene allerede er inngått i analyser eller brukt i vitenskapelige publikasjoner.

Det har ingen negative konsekvenser for deg, din situasjon i Norge eller din økonomiske situasjon hvis du ikke vil delta i denne studien eller vil delta og senere velger å trekke deg. Hvis du trekker deg fra studien før foreldrekurset avsluttes, vil det ikke ha noen innvirkning på din videre deltagelse i kurset. For å trekke ditt samtykket fra studien, kontakt prosjektleder, Joshua Patras, pirm@uit.no (detaljer nedenfor).

DITT PERSONVERN – HVORDAN VI OPPBEVARER OG BRUKER DINE OPPLYSNINGER

Vi vil bare bruke opplysningene om deg til formålene vi har fortalt om i dette skrivet. Vi behandler opplysningene konfidensielt og i samsvar med personvernregelverket. Ved Regionalt kunnskapssenter for barn og unge Nord (RKBU Nord) er det prosjektgruppen og teamet for forskningsstøtte alene som får adgang til dine data.

Utover dette er det kun forskere, prosjektmedarbeidere og deres støtteteam ved samarbeidsinstitusjonene som får tilgang til dine personopplysninger.

For å sikre oss at dine data oppbevares på en sikker måte bruker vi Nettskjema som databehandler og TSD – Services for Sensitive Data ved Universitet i Oslo som lagringsplass for både spørreskjema og intervju. Navnet og kontaktopplysningene dine vil bli erstattet med en kode som lagres på egen navneliste adskilt fra øvrige data, som oppbevares i en separat koblingsliste i kryptert form hos TSD.

Alle intervju transkriberes av Totaltekst As.

Alle som behandler dine opplysninger, har taushetsplikt og det vil ikke være mulig å gjenkjenne deg eller barnet ditt i studiens resultater.

HVA SKJER MED OPPLYSNINGENE DINE NÅR VI AVSLUTTER FORSKNINGSPROSJEKTET?

Prosjektet skal etter planen avsluttes 31.12.2030. Koblingslisten, kontaktopplysninger og andre opplysninger som er direkte- eller indirekte identifiserbare blir slettet fem år etter studien er avsluttet, 31.12.2035. Det betyr at det ikke lenger vil være mulig å identifisere hvem opplysningene tilhører og svarene og opplysningene som er knyttet til deg og din familie ikke vil kunne knyttes til dere.

DINE OG BARNETS RETTIGHETER

Så lenge du og barnet ditt kan identifiseres i datamaterialet, har du rett til:

- innsyn i hvilke personopplysninger som er registrert om deg og barnet ditt (også opplysninger om dere gitt av lærerne),
- å få rettet personopplysninger om deg og barnet ditt,
- å få slettet personopplysninger om deg og barnet ditt,
- å få utlevert en kopi av dine personopplysninger (dataportabilitet), og
- å sende klage til personvernombudet eller Datatilsynet om behandlingen av dine og barnets personopplysninger.

HVA GIR OSS RETT TIL Å BEHANDLE PERSONOPPLYSNINGER OM DEG OG BARNET DITT?

Vi behandler opplysninger om deg og barnet basert på ditt samtykke.

Regional komité for medisinsk og helsefaglig forskningsetikk (REK) har vurdert prosjektet, og har gitt forhåndsgodkjenning 6852 (22/10/2019)

På oppdrag fra UiT – Norges arktiske universitet har NSD – Norsk senter for forskningsdata AS vurdert at behandlingen av personopplysninger i dette prosjektet er i samsvar med personvernregelverket.

HVOR KAN DU FINNE UT MER?

Hvis du har spørsmål til studien, eller ønsker å benytte deg av dine rettigheter, ta kontakt med:

- Regionalt kunnskapssenter for barn og unge Nord (RKBU Nord) ved Joshua Patras, på e-post pirm@uit.no eller telefon: 776 46 265,
- NSD – Norsk senter for forskningsdata AS, på e-post personverntjenester@nsd.no eller telefon: 55 58 21 17.
- Får du behov for å snakke med fagpersoner om din situasjon kan du ta kontakt til din lokale helsetjeneste, fastlege eller flyktningkonsulent.

Med vennlig hilsen,
Prosjektansvarlig
Joshua Patras

SAMTYKKEERKLÆRING

Jeg har mottatt og forstått informasjon om prosjektet «Foreldreveiledning for flyktninger og etniske minoriteter», og har fått anledning til å stille spørsmål.

Jeg samtykker til å delta i PIRM prosjektet, som innebærer:

- å svare på spørreskjema
- å bli filmet mens jeg deltar i foreldreveiledning
- at mine opplysninger og opplysninger om barnet mitt behandles frem til prosjektet er avsluttet
- at mine svar lagres etter prosjektslutt i anonymisert form

	• Ja, jeg samtykker
	• Nei, jeg samtykker ikke

Jeg samtykker til at mitt barns kontaktlærer svarer på spørreskjema om mitt barn i forbindelse med studien

	• Ja, jeg samtykker
	• Nei, jeg samtykker ikke

Jeg samtykker til å delta på intervju om det blir aktuelt

	• Ja, jeg samtykker
	• Nei, jeg samtykker ikke

Jeg samtykker til at mitt barn deltar på intervju om det blir aktuelt

	• Ja, jeg samtykker
	• Nei, jeg samtykker ikke

Hvilken kommune/bydel bor du i? For eksempel Trondheim eller Bydel Gamle Oslo
Hva heter du (fornavn og etternavn)?
Dato og signatur

VENNLIGST FORTSETT PÅ NESTE SIDE

Hva er ditt kjønn?	
	Kvinne
	Mann
Hvilket år er du født?	
Hva er ditt mobilnummer?	

Du skal velge ditt eldste barn mellom 6 og 12 år. Ut over deg, er det en annen person som bor i Norge og som har foreldreansvar for ditt barn? (for eksempel den andre forelder?)

☐ Ja

☐ Nei

Hva er navnet på denne personen (fornavn og etternavn)?	
Hvilket kjønn har denne personen?	
	Kvinne
	Mann
I hvilket år er denne personen født?	
Skal denne personen også delta i foreldreveiledningsprogrammet? Hvis ja, vil vi gjerne invitere denne personen til å delta i PIRM-studien.	
	Ja, denne personen skal delta i foreldreveiledningsprogrammet
	Nei, denne personen skal ikke delta i foreldreveiledningsprogrammet

Vi ber deg nå fylle ut kontaktinformasjon om deg, barnet ditt og eventuelt den andre foresatte ved å skrive denne lenken inn i din nettleser:

<https://nettskjema.no/a/pirm-kontaktinfo-norsk>

Når du/dere har fylt ut kontaktinformasjon for familien i nettleseren, vennligst send din/deres samtykkeerklæring (*side 5 og 6*) til:

UiT Norges arktiske universitet
Postboks 6050 Langnes
Helsefak, RKB Nord, PIRM prosjektet
9037 Tromsø